

İÇİNDEKİLER

Giriş

1. Küresel zorluklar ve fırsatlar
2. Kırılganlıklar ve esneklik: daha güçlü bir insanlığa doğru
3. Eylem haritası: sistemik krizler için küresel koordinasyon
 - 3.1. Eğitim ve araştırma
 - 3.2. Kültürel Miras
 - 3.3. Sosyal politika ve yasal uyum
 - 3.4. Ekonomik eylemler

SSH20 AKADEMİLERİ ORTAK AÇIKLAMASI

Krizler: Daha Güçlü Bir İnsanlığa Doğru Ekonomi, Toplum, Hukuk ve Kültür

GİRİŞ

COVID-19 küresel salgını ve iklim değişikliği gibi sistemik krizler, dünya toplumlarının maddi ve kültürel sahalardaki derin yapısal kırılganlıklarını ve kritik durumlarını açığa çıkarmaktadır. Bununla birlikte krizler, insanlığın bir bütün olarak karşı karşıya kaldığı bu zorluklar hakkında farkındalık oluşturup toplumlara direnç kazandıracak değişimleri teşvik ettiği taktirde fırsatlara dönüşebilir. Bu bildiri, günümüzün kırılganlıklarına ve zorluklarına odaklanmakta ve küresel ölçekte direnç ve dayanıklılığı artırmak için yerel, ulusal ve uluslararası aktörler arasındaki koordinasyonun rolünü vurgulamayı ve güçlendirmeyi amaçlamaktadır.

1. KÜRESEL ZORLUKLAR VE FIRSATLAR

Ülkeler, kültürler ve ekonomiler arasındaki artan karşılıklı bağımlılık, son yılların ayırt edici bir özelliği olmuştur. İletişimin, ticaretin, uluslararası işbölümünün, uluslararası eğitimin, artan kültürel paylaşımın ve finansal bağlantıların genişlemesiyle gelen karşılıklı bağımlılık, bu durumdan yararlanabilen ülkeler, bölgeler ve sektörler için ciddi fayda sağlamıştır. Fakat buna karşın birçok ülke ise aynı fırsat veya imkânlarla erişemeyerek olumsuz etkilenmiştir.

Karşılıklı bağımlılığı üst düzey olan ülke ve bölgelerde; COVID-19 salgınının ve iklim değişikliğinin yansımaları krize bağlı daha hızlı etkileşim ve yayılma trendi göstermiştir. Bunun sonucu olarak dünya çapında mevcut yaşam biçimlerinde istikrarsızlaşma ve çözülme görülmüştür. Birbirine bağımlı ekonomilerin ve toplumların kırılganlığı ve krizlerden derin etkileşimleri aşağıdaki şekilde kendini göstermiştir. Örneğin; finans piyasalarındaki istikrarsızlık, artan borçluluk, kaynak mücadelesi, ortak kullanım alanlarının hızlı tüketimi veya kötü kullanımı, tedarik zinciri zorlukları ve kontrolsüz göçler vb. sorunlarla mücadele eden ülkelerde bu krizler daha şiddetli hissedilmiştir.

Buna karşın insan yaşamı ve refahı için hayati koşulların tehlikede olduğu böyle dönemlerde ülkeler arası bağımlılık ve/veya dayanışma krizlere çözüm üretme kapasitelerine olumlu katkı sunar. Bu dayanışma ülkelerin eylemlerini kolayca koordine edebilme, sistemik kırılganlığı azaltma ve krizleri kontrol etme yeteneği kazandıran güçlü bir araca dönüşebilir.

Ne kadar büyük ve güçlü olursa olsun hiçbir ülke tek başına COVID-19 benzeri gelecekteki olası küresel salgınlara, iklim değişikliği ve yaygın gıda kıtlığı gibi derin krizlere etkili çözümler sunamaz. Dünya çapında görülen bu sistemik zorluklara karşı kırılganlığı azaltacak ve dayanıklılığı artıracak önlemleri acilen alma noktasında G20 ülkelerine büyük bir sorumluluk düşmektedir.

2. ZAAFLAR VE DİRENÇLER: DAHA GÜÇLÜ BİR İNSANLIĞA DOĞRU

Dünya çapındaki karşılıklı bağımlılık ve dayanışma düzeyinin COVID-19 küresel salgını karşısında ülkelerin tek başlarına bu mücadelede yeterli ve başarılı olmadıklarını göstermiştir. Nitekim bu pandemi dünyanın küresel iletişim ve ticaret ağlarına tamamen entegre olan ülkeler ile küreselleşme dışında kalan bölgeleri aynı düzeyde etkilemiştir. Hatta bu kriz, birçok olayda derinleşmiş iç sorunları gün ışığına çıkarmıştır. Gelir ve servet dağılımındaki dengesizlik büyük ölçüde artarak sosyal uyumun zayıflamasına yol açmıştır. Sınırlanmış ekonomik ve politik hedeflerin etkisiyle kamusal ve politik sorumluluklar azaltılmıştır. Böylece kamu ihtiyaçlarının sağlanması veya bunlara erişim azalmış ve doğal çevre ile insan etkileşiminin sürdürülebilirliği büyük ölçüde zarar görmüştür. Bazı durumlarda, yerel dinamikler hakkında kapsamlı bir bilgi ve adaptasyon rehberliğinin olmaması ve dünya çapında tek tip kültürel standartlara uyum girişimleri farklı geleneklerin karşılıklı olarak anlaşılmasını ve ayakta kalmasını engellemiştir. Bu noktada yerli halklar da dahil olmak üzere kültürel çeşitliliğe ve temel insan haklarına saygı, dünya toplumlarının güçlenmesi ve kendini ifade etmesi için gerekli bir koşul olarak görülmelidir.

Küresel karşılıklı bağımlılıklar kırılabilirliklerin koordineli eylemlerle ele alınması durumunda daha yüksek bir direnç için sıçrama taşı oluşturabilirler. Bu konuda insanlık için ortak bir gelecek topluluğu inşa eden öncelikli araçlar; sosyal ve ekonomik eşitsizliği azaltan, kamu mallarına eşit erişimi artıran, çevre ve sağlığı koruyan, eğitimi ve farklı kültürler karşı karşılıklı farkındalığı ve saygıyı geliştiren uygulamalardır.

Yukarıda tanımlanan eylemler, küresel olarak güçlü toplumlara ulaşmak için üst düzey aktörlerinin koordineli çabalarını gerekli kılmaktadır. G20 ülkeleri, küresel krizlerle yüzleşme noktasında gereken yapısal dönüşümlerde insanlığa öncülük etme fırsatına ve görevine sahiptir.

3. EYLEM HARİTASI: SİSTEMİK KRİZLER İÇİN KÜRESEL KOORDİNASYON

Farklı tarihsel yörüngeler ve kültürel gelenekler hakkında karşılıklı farkındalığı artıran, eşitsizliği gideren, sosyal uyumu teşvik eden ve yasal çerçevelerin koordinasyonunu önceleyen politikalara ek olarak karşılıklı anlayışı hayata geçirmek için kültürel, sosyal, ekonomik ve yasal alanlarda entegre ve uyumlu ekonomik ve sosyal politikalardan oluşan eylemler dizisi önerilmektedir.

3.1. Eğitim ve araştırma

• Ülkeler arasında eğitimde fırsat eşitliğini sağlayan uygulamalar yaygınlaştırılmalıdır.

• Yerel olayların ve anlatıların bağlamsız ve bilimsel olmayan yöntemlerin dışında geniş ve antropolojik bir perspektifte incelenmesi gereklidir. İnsanlığın karşı karşıya olduğu zorluklarla başa çıkmasında geçmişteki, mevcut ve gelecekteki krizlerinin iyi anlaşılması sürdürülebilir çözüm yollarını mümkün kılacaktır.

• Araştırmalar ve araştırma değerlendirme sistemleri, doğa ve teknik bilimleri ile beşeri bilimler ve sosyal bilimler arasında ihtiyaç duyulan entegrasyonu teşvik etmelidir. COVID-19 ve iklim değişikliği krizlerinin gösterdiği üzere disiplinlerarası yaklaşım, sistemik krizlerle başa çıkmak için araştırmaların etkinliğini belirlemede ve küresel zorluklarla mücadele eden politika eylemlerini desteklemede temel bir role sahiptir.

• Bilim disiplinlerindeki temel araştırmalar, tüm araştırma alanlarını ilerletme ve bilimsel buluşu, yeniliği geliştirme amaçlı yeterli kamu finansmanı ile teşvik edilmeli ve desteklenmelidir. Toplumsal, çevresel, iklimsel ve sağlık ile ilgili sorunları sağlıklı şekilde ele almak için Beşeri Bilimler, Sanat ve Sosyal Bilimlerin de önemli ölçüde katkısı gereklidir. Daha güçlü ve daha dayanıklı sosyal ve ekonomik toplumlar için gereken yapısal dönüşümlere ve politikalara yönelik hem teorik hem de uygulamalı bilgilerin geliştirilmesine özel önem verilmelidir.

3.2. Kültürel Miras

• Kültürel mirasa ilişkin bilgi, karşılıklı anlayış ve saygı, ulusal hükümetlerin ve hükümetler arası işbirliklerin bir önceliği olmalıdır.

• Ulusal ve bölgesel politikalar, yerel toplulukların kendi mirasına ilişkin farkındalığı artırma ve bu mirasın geliştirilmesi ile korunması noktasında vatandaşların aktif katılımını teşvik etmelidir. G20 liderlerine bir tavsiye olarak; kültürel miras bilgisinin her biçiminin (tarihi ve arkeolojik miras, yerli, kültürel ve dilsel geleneklerin yanı sıra sahne sanatları gibi canlı yaratıcı uygulamalar özelinde) eğitim/öğretimi teşvik edilmelidir. Eğitim, insanların maddi&manevi kendi kültürel tarihleri ve gelenekleri hakkında bilinçlendirilmelerinde bir araç olarak değerlendirilmelidir. Bu amaca, okullar, üniversiteler, müzeler ve diğer kamu kurumları aracılığıyla erişilerek kültürel çeşitlilik, toplumların zenginleşmesine ve sürdürülebilir gelişimine katkı sağlayacaktır. Başkalarının tarihlerini, kültürlerini ve dillerini öğrenmek, bunlara saygı duymak hoşgörüsözlüğü azaltabilir ve bu durum insanlara dünya vatandaşları olarak birbirleriyle dostça etkileşim kurmaları noktasında imkânlar sağlayarak ırksal ve etnik karşıtlığı düşürebilir

- Sistemik kriz anlarında bile dünya mirasının evrensel farkındalığını ve paylaşımını sağlamak için dijital teknolojiler geliştirilmeli ve bunlara yaygın erişim teşvik edilmelidir.

3.3. Sosyal politika ve yasal uyum

- Ulusal politikalar, sosyoekonomik gruplar, cinsiyetler, yaş grupları ve bölgeler arasındaki eğitim farkını ele alarak toplumsal uyumu teşvik etmelidir. Özellikle mega kentlerde kırsal yoksulluk ve hızlı kentleşmeden kaynaklanan sorunlara yönelik kentsel ve bölgesel politikalar uygulanmalıdır. Gelişmekte olan ülkelerin geniş kırsal alanlarında dijital dünyaya erişim eşitsizliği başta olmak üzere sosyal ve bölgesel marjinalleşmeye karşı önlemler alınmalı ve kültürel olarak farklı grupları ve toplumları entegre edecek kapsayıcı politikalar teşvik edilmelidir. Tek tip çözümlerin dünyadaki hassas ve korunmasız grupların ihtiyaçlarını yeterli bir şekilde ele alma kapasitesinin düşük olduğunu farkederek sosyal politikanın önemli araçlarından olan uluslararası yardımlar bölgelerin ihtiyaç ve önceliklerine göre hayata geçirilmelidir.

- Sağlıklı, adil, güvenli, sosyal ve doğal bir çevrede yaşamı sürdürülebilir kılmak için temel insan hakları evrensel olarak tanınmalı; yerel, ulusal ve uluslararası düzeylerde de takip edilmelidir.

- Uluslararası koordinasyon mekanizması, salgınlara ve diğer dünya çapındaki krizlere karşı toplumsal hazırlığı artırmaya yönelik araştırma çabalarını ve politika önlemlerini teşvik etmelidir. Mevcut ve gelecekteki krizlerle başa çıkmak üzere kapsayıcı, iyi planlanmış sosyo-kültürel politikaların mahiyeti anlaşılmalıdır. Bu amaçla COVID-19 krizinin karşılaştırmalı sosyo-ekonomik etkisini ve yansımalarını incelemeyi amaçlayan **uluslararası bilimsel bir araştırma** girişimi tavsiye edilmektedir.

- Bu uluslararası koordinasyon, kamusal mallar/araçlar ile pandemilerden diğer korunma aracı olarak hayat kurtaran tıbbi cihazlar ve aşıların evrensel, ücretsiz ve zamanında erişilebilirliğini sağlamalıdır. Bu bağlamda küresel sağlık mimarisinin etkinliğini artırmak üzere Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) merkezi bir rol oynaması için gereken adımlar atılmalıdır.

- Ülkeler arası koordinasyon sayesinde, vergi rejimlerinin aşırı farklılaşması önlenmelidir. Dijital ekonomiye özel önem vererek kurum gelirlerinin vergilendirilmesinin uluslararası kabul görmüş bir aralıkta tutulmasını sağlamak için önlemler alınmalıdır.

- Daha geniş internet ağı erişimini ve dünya çapındaki iletişimin kamu yönetimini sağlamak için küresel bir normatif çerçeve teşvik edilmeli, yasa dışı sanal gerçeklik (siber uzay) faaliyetlerini önlemek için siber güvenlik artırılmalıdır. Bu adım, dünya toplumunun dayanıklılığını ve gücünü artırmak üzere küresel iletişim için gereklidir.

- Hükümetler arası işbirliği, küresel müştereklerin ve temel kaynakları yasal olarak etkin bir şekilde korumasının yollarını belirlemeli ve bunları uygulamalıdır.

3.4. Ekonomik eylemler

- Ülkeler kalkınma süreçlerinin farklı zamanlamalarının, koşullarının ve tarihsel bağlamlarının bir sonucu olarak uluslararası ticarete elde ettikleri fırsatların farkında olarak, diğer ülkelerin zararı pahasına kendi iç ekonomilerini koruyan politikalardan kaçınılmalıdır. Dünya Ticaret Örgütü (WTO) bu ilkelere göre hareket etmeli ve uyuşmazlıkları çözme mekanizması güçlendirilmelidir.

- Güçlü bir toplum için gerekli olan temel ihtiyaçların tedarik platformlarının kırılganlığını azaltmak için uluslararası koordinasyon önemle tavsiye edilir.

- Uluslararası rekabet, sadece Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYİH) büyümesini değil, aynı zamanda maddi ve sosyal dayanıklılığı, kredi olanaklarına evrensel erişimi ve cinsiyetler, sosyal gruplar ve nesiller arasında hakkaniyeti içeren ekonomik politikaları da teşvik etmelidir.

- Sistemik krizlerle başa çıkmak için gerekli acil durum önlemlerini desteklemede ve koordine etmede likiditeyi sağlamanın bir yolu olarak, uluslararası katılım ve yönetişime dayalı küresel bir kriz platformu kurulmalıdır.